І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 73. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 16-го КВІТНЯ 1959 — 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, APRIL 16, 1959 No. 73. РІК LXVI.

ДОЛЛЕСОВІ ПОГІРШАЛО, ГЕРТЕР ОЧОЛЮВАТИМЕ ДЕЛЕҐАЦІЮ ЗДА У ПАРИЖІ

Вашинґтон. — Державний департамент ЗДА подав до відома, що стан здоров'я державного секретаря Джана Фостера Доллеса погіршав і що треба рахуватись в нього з наявністю пістряка спини в додатку до пістряка черевної ямини, що його досі лікували з допомогою всіх наймодерніших засобів і розвиток якого, правдоподібно припинено. У вівторок дня 14 квітня Доллес після оглядин спеціялістів, почав новий процес лікування у шпиталі ім. Волтера Ріда у Вашинґтоні. В урядових колах сподівалися ще до кінця минулого тижня, що Доллес вернеться до свого урядування в державному департаменті, щоб приготовити участь американської делеґації в конференції міністрів закордонних справ, призначеній на день 29 квітня ц. р. в Парижі і дехто сподівався, що Доллес зможе теж виїхати на конференцію міністрів закордонних справ у Женеві на 11 травня. Всі ці очікування були знівечені виявленням нового пістряка в організмі Доллеса. Водночас із повідомленням про погіршання стану здоров'я Доллеса державний секретаріят сповістив, що американську делеґацію до Парижу на конференцію міністрів закордонних справ західніх держав очолюватиме діючий державний секретар Крістіян А. Гертер і заступатиме там Доллеса так само, як заступав він його на нарадах міністрів закордонних справ у березні ц. р. У шпиталі ім. Волтера Ріда Доллес відбув у вівторок довшу, 45-минутову, нараду з Гертером, під час якої були обговорені проблеми Берліну та заборони нуклеарних спроб, що над ною дискутують тепер у Женеві. В політичних колах передбачають, що Доллес уже найблищими днями передасть свою резиґнацію і що президент Айзенгавер призначить державним секретарем Крістіяна А. Гертера. Пресовий секретар державного департаменту Линколн Вайт ствердив у своєму повідомленні про стан здоров'я Доллеса, що причиною несподіваного повороту Доллеса до шпиталю були прояви деякої недиспозиції в околиці спини, що вказувало б на наявність пістряка теж і в спині, не зважаючи на те, що розвиток пістряка в черевній ямині припинено. В лікарських оглядинах Доллеса і консиліюмі після них взяли участь видатні спеціялісти з Вашинґтону і Ню Йорку.

Продуценти стали узалежнюють замороження цін на сталь від замороження заробітків

Ню Йорк. — Більші сталеві фірми заявили 15-го квітня, що вони погоджуються на те, щоб ціни на сталь були заморожені на один рік, але це коли Спілка об'єднаних сталеколи спілка б'єднаних Сталеварських Робітників погодилася на такий самий час заморозити заробітні платні. — Продуценти сталі запропонували були сталеварам заморозити на один рік заробітні платні, щоб тим способом причинитися до стабілізації доляра. Робітники відкинули цю пропозицію і запропонували фірмам заморозити ціни на сталь, але заявили, що сталевари будуть вимагати більших платень, бо прибутки працедавців є великі. Тепер сталеві фірми заявляють, що про замороження цін на сталь можна дискутувати одночасно із пляном про замороження заробітних платень.

Кастро на відвідинах у ЗДА

Вашинґтон. — Кубинський прем'єр Фідель Кастро прибуває до столиці ЗДА ввечорі 15-го квітня і має забезпечену якнайбільшу безпеку, про яку дбає державний департамент в порозумінні з командою метрополітальної поліції. Кастро не є на офіційній візиті, бо його запросив голова Американського Товариства Часописних Видавців — Джордж В. Гілі виголосити промову на зборах цього товариства. Та проте державний департамент вирішив, що це є його обов'язком подбати про безпеку Кастра, коли він перебуває в столиці, а в Ню Йорку, Філадельфії і Бостоні, куди поїде кубинський прем'єр, про його безпеку мають подбати місцеві команди поліції. Державний департамент і кубинська амбасада у Вашинґтоні дістали погрози на адресу Кастра.

Аляска плянує розбудувати свою економіку

Джуно, Аляска. — Урядові кола на Алясці турбуються тим, щоб розбудувати економіку нового стейту ЗДА на тривких основах, бо досі вона стояла на хиткій підтримці тих людей, які працюють для уряду, і не мала підтримки підприємчивих осіб, які розбудували б свої бизнеси як вільні підприємства. На Алясці є коло 100,000 осіб, які там живуть і працюють. З того аж 42,000 — це члени збройних сил та цивілісти на військовій службі. 18,000 осіб — це федеральні урядовці, а 2,000 це стейтові і місцеві працівники, які не причиняються до розбудови місцевої економіки. Аляска продукує тільки 10 відсотків харчів, потрібних для прохарчування свого населення. Тепер управляється тільки малу частину цієї землі, яка до цього надається. Число туристів на Аляску треба б збільшити, бо це дало б прибутки новому стейтові. Те саме треба зробити з верченням нафти та копальнями численних мінералів, бо досі ця ділянка використана тільки на один відсоток.

В АМЕРИЦІ

● **Едвін В. Недзельський** із Флінту, Мишиґен, відійшов на емеритуру з автомобільної фірми „Бюік", взявши собі на пам'ятку двотонний токарний варстат, за яким він працював 41 рік. Фірма продала йому цей варстат за 62 доляри, хоч сама заплатила за нього в 1929 році 3,414 долярів. „Мені приємно бути власником цієї речі" — каже Едвін Недзельський.

● **Публічний Уряд Здоров'я** повідомляє, що цього року в стейті Тексас число занедужань на паралітичне поліо збільшилося на 100 відсотків в порівнянні з минулим роком. Число всіх занедужань на поліо зросло цього року на 60 відсотків.

● **Сенатор - демократ** Джан Ф. Кеннеді заявив в Індіянополісі, Індіяна, що справу своєї кандидатури на президента він вирішить аж на початку 1960 року. „Я не бачу одноцілості між партійними провідниками щодо особи майбутнього кандидата на президента", — заявив журналістам сенатор Кеннеді.

● **Відділ здоров'я** в Ню Йорку стверджує, що число молодих осіб, які в 1958 році хворіли на сифіліс, зросло на 60 відсотків. Це свідчить про те, що молодь у віці від 15 до 19 років веде неморальне життя. Батьки повинні знати про кожний крок своїх дітей, щоб своєчасно охоронити їх від небезпек великого міста.

Президент відкрив пам'ятник Р. А. Тефтові

Репрезентанти уряду і Конгресу під час посвячення пам'ятника Тефтові. Від ліва: віце-президент Ричард М. Ніксон, кол. президент Герберт Гувер, секретар рільництва Езра Тефт Бенсон, през. Айзенгавер та спікер Палати Репрезентантів Сем Рейбирн.

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер 14-го квітня відкрив пам'ятник покійному сенаторові Робертові Алфонсові Тефтові, який був його противником у виборах 1952 року, і який пізніше був найближчим співробітником Президента і його прихильником. Пам'ятник має вид вежі 100 стіп заввишки і є збудований з білого мармуру зі стейту Тенесси та вміщає в собі 27 дзвонових карільйонів. Формального відкриття пам'ятника доконав президент Айзенгавер, який виголосив при тім промову, а пізніше промовляли ще експрезидент 84-річний Герберт Гувер і син покійного сенатора Вільям Говард Тефт та спікер Палати Репрезентантів Сем Рейбирн. Президент сказав, що покійний сенатор Роберт Тефт був для нього тим зв'язковим, який влегшував йому працю між Білим Домом і Капітолем. І тепер стоїть на цьому Капітолі пам'ятник в пошану Тефтові не так для його величі як для чесноти. „Бо хто є великим і хто є малим в цій республіці" — питав Президент. Головним є те, щоб зберегти чесноти тих чоловіків і тих жінок, які зробили цю країну великою, які розбудували міста і фарми на пустелях і які обороняли моральні чесноти. І до тих людей належить Роберт А. Тефт. Представник демократів, колишній противник Тефта спікер Палати Репрезентантів Сем Рейбирн казав, що Тефт належить до тих духів-велетнів, які змагалися за волю і справедливість. У відкритті пам'ятника взяло участь 5,000 осіб. Пам'ятник побудовано за пожертви, які внесли один мільйон долярів.

КОНҐРЕСМЕНИ ЗАПОВІДАЮТЬ СВОЮ ПІДТРИМКУ ДЛЯ РЕЗОЛЮЦІЇ В СПРАВІ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКОВІ У ВАШИНҐТОНІ

У відповідь на цілий ряд листів, що їх вислав гол. предсідник УНСоюзу п. Д. Галичин в імені очолюваної ним організації до цілого ряду конґресменів і сенаторів, прохаючи в них підтримки для внесених в обидвох Палатах Конґресу спільних резолюцій, які уповноважували б до побудови пам'ятника Тарасові Шевченкові на публічній площі у Вашинґтоні, наспівають тепер відповіді, в яких законодавці заповідають свою підтримку для цих резолюцій. При цій нагоді деякі з них, наприклад конґресмен Сем Н. Фрідел, інформує, що „цей законопроєкт (у справі побудови пам'ятника Т. Шевченкові) скеровано до відповідної Підкомісії, головою якої є достойний Пол Джовнс ... Я говорив з дост. Джовнсом про цю резолюцію і він мене поінформував, що досі ще не призначено переслухання в цій справі. Я висловив вітальне зацікавлення Вашого Союзу в цій справі також іншим членам Підкомісії, закликаючи їх розглянути цю резолюцію так швидко, як тільки час їм дозволить". Подібні запевнення висловлюють також інші законодавці. Як уже інформовано, обидві резолюції, внесена сенатором Джекобом К. Джевітсом в Сенат і запротокольована як Сенат Джойнт Резолушен Но. 54 і внесена конґресменом Елвином М. Бентлі в Палаті Репрезентантів і запротокольована як Гавз Джойнт Резолушен Но. 311, були скеровані під розгляд відповідних сенатської і палатної комісій, що повинні їх розглянути і опісля з цій відповідною опінією повернути назад до повного Конґресу. Тепер важливе, щоб цей розгляд в комісіях та їх позитивну опінію в цій справі приспішити. Публічна опінія може відіграти в цій справі рішальну ролю. Тому то важливе, щоб американсько-українське громадянство зверталось у цій справі до своїх конґресменів і сенаторів, і зокрема до членів рішальних в таких справах сенатської і палатної комісій. Імена членів цих комісій, як і поданий для прикладу англійський текст таких листів були надруковані в „Свободі" з 8-го квітня ц. р. УНСоюз закликає зокрема своїх членів і свої Відділи, щоб вони не занедбали своєї акції в цій важливій справі. УККомітет звернувся в цій самій справі до своїх Відділів та загалу американсько-українського громадянства.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Ген. Ол. Загродський** виголосить в суботу 18 квітня ц. р. о год. 7 веч. на місячних сходинах Нюйоркського Відділу Об'ВУА в домівці Літ.-Мист. Клюбу при 149 — 2-га Евню, доповідь на тему: „Бій на козачій Лопані 1-го ім. гетьмана Петра Дорошенка пішого полку окремої Запорізької Дивізії в обороні Харкова, в грудні 1918 р."

● **250-річчя Гетьмана І. Мазепи** відзначить Пластова Станиця в Торонті, при співпраці Курсів Українознавства ім. Г. Сковороди ювілейною імпрезою п. н. „Поклін Гетьманові Іванові Мазепі", що відбудеться в залі УНО (297 Каледж) в Торонті в неділю дня 19 квітня ц. р., о год. 4-ій по полудні. Доповідь на тему „Гетьман Мазепа — його ідея і чин" виголосить головний булавний пластунів ред. Богдан Кравців. У програмі імпрези будуть ще співи, деклямації й інсценізації.

● **Статтю про українського скульптора Богдана Мухина** надрукував американський щоденник „Філаделфія Інквайрер" у своєму недільному додатку „Тудей" з дня 5 квітня ц. р. в розділі п. н. „Наші сусіди". У статті поданий огляд мистецької діяльности Б. Мухина у ЗДА і його важливіших праць, виконаних для українських і американських церков й установ. Живе Б. Мухин у Філаделфії, разом із своєю дружиною, яка займається керамікою, і донькою Марією, яка студіює прикладне мистецтво.

● **Дзвенислава Мартюк**, донька пані Володимири й д-ра Сильвестра Мартюків із Джерзі Ситі й учениця середньої школи ім. св. Алойзія здобула перше місце в ораторському конкурсі школи і буде репрезентувати школи нюаркської католицької дієцезії під час крайового контесту у Вашинґтоні.

Мекміллен і Дебре вдоволені вислідами своїх нарад

Прем'єр Вел. Британії Гарольд Мекміллен — Прем'єр Франції Мішель Дебре

Лондон. — Дводенні відвідини в Англії французького прем'єра Мішеля Дебре і міністра закордонних справ Моріса Кув де Мурвіля були використані англійськими державними мужами для направлення погіршень в останньому часі взаєминах із Францією. На це погіршення склалися головно дві причини: розбіжність думок на ролю Европейського спільного господарського ринку, який об'єднує країни середньої Европи з виключенням Англії, — та пропаґована давніше англійським прем'єром Мекмілленом „гнучка" політика супроти Совєтів. В обох цих справах французький президент де Ґоль і західньо-німецький канцлер Аденауер дійшли були до повної згоди: вони однаково протиставились натискові Англії в ділянці митної політики, як і різко відкинули англійський проєкт військового „відвантажування" чи „розрідження" в середній Европі. Англійський прем'єр Мекміллен і міністер закордонних справ Селвин Ллойд апелювали — за твердженням преси — до давньої англо-французької союзницької приязни, яка, мовляв, повинна становити надалі стрижень Північно-Атлантійського бльоку й порядкувати Европою. Англійська преса висловлює переконання, що з відходом Аденауера з становища канцлера в Західній Німеччині де Ґоль буде приступніший на англійські арґументи. Французький прем'єр Мішель Дебре, виїзджаючи з Англії до Парижу, висловив вдоволення вислідами своїх нарад з англійським прем'єром Мекмілленом. Він підкреслив безоглядну щирість, з якою велися розмови, та бажання всіх розмовців дійти до узгіднення становищ. У тому самому дусі заявився Мекміллен. Англійські державні мужі — твердить преса — були приємно вражені сердечністю, з якою французькі гості намагалися зрозуміти англійські арґументи й інтенції. Однаково Мекміллен, як Дебре підкреслили у своїх заявах, що „сердечний союз", існуючий між Англією й Францією формально від 1904 року, діятиме далі. Англійський міністер внутрішніх справ Батлер, виступаючи як речник уряду в палаті громад, заявив, що західньо-німецькі державні мужі не мають підстави лякатися будь-яких противних потоків в англійській політиці, бо — мовляв — Англія є з своїм союзником Західньою Німеччиною однозгідна в сутніх справах міжнародньої ситуації.

35 духовників закидають французькій армії в Альжирі знущання

Альжир. — 35 католицьких духовників, які діють на терені, охопленого партизанською війною в Альжирі, виступили з публичним оскарженням проти командування французької армії в Альжирі, що вона знущається над військовими і цивільними полоненими та в'язнями, вживає тортур для добування зізнань та вбиває ранених. Духовники наводять різні конкретні приклади „нелюдських метод", стосованих військовиками. Вони вказують м. і. як на правило, що стріляння ранених виправдується нібито їх „втечею". Правда, духовники признають, що в деяких одиницях видано приказ проти стосування нелюдських метод і що там карають за такі проступки. Духовники вказують на „важкі наслідки" для психіки молодих французьких вояків, які ростуть в такій атмосфері.

Мирослав Скала-Старицький одержав золотий ключ міста Дітройту

Дітройт. — Після успішного концерту у Філаделфії, де при переповненій залі Гороянського Клюбу відбувся дня 5 квітня ц. р. перший в цьому році виступ нашого співака на американському континенті, М. Скала-Старицький дав другий свій концерт в місті Дітройт в залі Мистецького Інституту. Концерт відбувся при участі численної публики, серед якої були представники місцевого музичного світу (американці, німці, бельгійці) і від міського уряду п. Іван Бек та заступник посадника пані Маруся Бек. Після концерту відбулося прийняття, на якому п. Маруся Бек вручила особисто п. М. Старицькому золотий ключ міста Дітройту, як символ гостинности, признання та пошани місцевої, репрезентантові української музичної культури. Передаючи ключ пані Бек заявила, що таке відзначення президія управи міста має звичайно надавати тільки видатним гостям, що відвідують Америку і Дітройт. Такі ключі одержали король Югославії, король Гуссейн, як теж президенти й амбасадори багатьох країн і держав. У програму дітройтського концерту Мирослава Скали-Старицького входили композиції й арії з опер М. Лисенка, Дж. Каччіні, А. Скарлятті, Р. Шумана, В. Барвінського, Ж. Масне, П. Маскані, Ф. Флотова, Дж. Пуччіні, З. Лиська й А. Гнатишина. Найближчий концерт М. Скали-Старицького відбудеться в неділю дня 19 квітня ц. р. в Нюарку в Ґріффіт авдиторії, черговий в Клівленді (10 травня) і в Шикаґо (17 травня).

М. Скала-Старицький

СОВЄТИ ЗНОВУ НАПАСТУВАЛИ АМЕРИКАНСЬКИЙ ЛІТАК НА ШЛЯХУ ДО БЕРЛІНУ

Берлін. — Два совєтські літаки типу МІҐ знову напаствували американський транспортний неозброєний літак С-97, коли він летів до Берліну і потім в поворотній дорозі до Західньої Німеччини. Сталось це 3 квітня ц. р., але цю подію американські власті затаїли й оприлюднили щойно в минулу середу 15 ц. м. Коли американська машина летіла з західнього Берліну до Франкфурту, то совєтські літаки так маневрували, що американський пільот мусів знизити лет, щоб оминути небезпеки зудару і катастрофи. С-97 — це велика чотиромоторова машина, яка летить на зорову відповідальність пільота, не керована радарними спорудами. Це вже другий такий інцидент, бо перший трапився 27-го минулого місяця. — З'єдинені Держави офіційною нотою з 13-го ц. м. відкинули совєтську ноту з 4 квітня ц. р. у зв'язку з летунським інцидентом з 27 березня ц. р. Совєтські машини обскочили були тоді американський турбо-моторовий транспортний літак і старалися збити його зі шляху і цю процедуру вони застосували однаково тоді, коли американський літак летів до Берліну, як і під час його поворотної дороги з Берліну до Західньої Німеччини. Совєти закидали, що американський літак „порушив" нібито обов'язуючу горішню лінію лету — 10,000 стіп та летів у висоті 20,000 стіп. Американська нота стверджує, що ніколи не було такої міжнародньої умови щодо будь-якої обов'язкової висоти летів і що всі лети залежні передусім від кожночасної погоди. Американська нота рішуче заявляє, що в майбутньому американські машини летітимуть на такій висоті, яка буде найкраща згідно з атмосферичними умовами. З свого боку американська нота закидає грубе порушення міжнародних звичаїв та признаного Америці права летунського зв'язку між західнім Берліном і Заходом — совєтськими машинами, які перешкоджали американському літакові й наражали його на катастрофу.

Людвіґ Ергард переконаний, що стане наступником Аденауера

Бонн. — Західньо-німецький міністер народного господарства Людвіґ Ергард, якого називають „батьком німецького добробуту", був гостем на обіді в Клюбі закордонної преси у Бонні і відповідав на запити закордонних журналістів, які головно цікавилися справою наступництва на становищі канцлера Західньої Німеччини. Не відповівши безпосередньо на запит, чи він, Ергард, бажає стати німецьким канцлером, він дав проте посередньо зрозуміти, що він, Ергард, переконаний, що буде наступником Аденауера. Водночас він признав, що треба передбачувати, що Конрад Аденауер на становищі президента Німецької Федеративної Республіки, буде куди активніший, ніж був ним теперішній президент проф. Гойс. Господь, мовляв, так створив людей, що дві особи на тому самому становищі ніколи не поводяться так само, а сила індивідуальности й активізм Аденауера кажуть припускати, що він захоче проявити себе на становищі президента держави активніше, ніж проф. Гойс. Запитаний, чи його, Ергарда, політика на становищі канцлера буде тотожна з політикою Аденауера, Ергард повторив, що дві особи ніколи не поводяться так само, але підкреслив однозгідність становища Аденауера і його, Ергарда, в усіх сутніх проблемах Німеччини і міжнародного світу. Водночас він рішуче відкинув думку, наче б між Німецькою Федеративною Республікою і східньою комуністичною Німеччиною можна було заключити будь-яку „федерацію".

Неру визначив Даляй Лямі місце перебування в Індії

Ню Делі. — Індійський уряд визначив Даляй Лямі гірську літню місцевість Муссорі, за 150 миль на північний схід від Ню Делі, у підніжжя Гімалайських гір і за 100 миль від кордону Тибету, на постійний осідок, поки він захоче залишитися в Індії. У тій місцевості мешкали колись індійські багатії, які залишили там чимало домів в занепалому стані. Індійський уряд приготовляє відповідні будинки для Даляй Лями. Даляй Лама має прибути туди 21 квітня і в тому самому дні відбудеться його перша нарада з Неру. Висланник індійського уряду передав йому бажання від Неру, щоб він, Даляй Лама, стримався з усякими політичними енунціяціями. Проте назустріч Даляй Лямі виїхало до залізничної станції Тезпур коло 50 кореспондентів, які вперше стрінуться з ним. Індійський уряд — за твердженням преси — не ставитиме пресі ані Даляй Лямі перешкод, щоб авторитетно з'ясувати фактичний стан щодо вибуху й ходу революції в Тибеті та причин і подробиць втечі Даляй Лами. Тим часом з Тибету надійшли вістки „наче б китайські комуністи „злагідили" дещо режим в Лхазі та м. ін. привернули — під своїм контролем — обмежену свободу рухів службовикам індійського генерального консуляту.

У СВІТІ

● **Ірак**, що є одним з найбільших арабських продуцентів нафти, відмовився взяти участь в конференції арабських держав у справі побудови нового нафтопроводу, — з уваги на свої теперішні відносини з Об'єднаною Арабською Республікою. Без Іраку не можна збудувати цього нафтопроводу, бо він мав би йти від нафтових джерел Сауді Арабії через Кувейт, нафтовий басейн в Іраку в Кіркуку, врешті через Ливан до порту над Середземним морем в Сирії.

● **Фріц Зенгер**, головний редактор західньо-німецької урядової пресової агенції, зрікся свого становища. Соціялісти твердять, що Зенгер зрезиґнував тому, бо уряд натиснув на нього, як члена соціял-демократичної партії.

● **У Девенпорті, в Англії**, внаслідок пожежі сильно пошкоджений найбільший англійський літаконосець „Арк Роял". В огні згинув один моряк, а 12-х відвезено до шпиталю. Моряки ратувалися втечею, кидаючись з чердака в море. Пожежа вибухла під час наповнювання корабля пальним. Три пожежні сторожі з трудом погасили вогонь.

● **На конференції Міжнародньої агенції атомової енерґії** у Відні подано до відома, що ЗДА погодились збудувати для цієї агенції коштом півмільйона долярів лябораторію недалеко Відня для витворювання атомової енерґії і продати їй за нормальну ринкову ціну 11,000 фунтів урану. Совєти обіцяли дати на цю ціль 110 фунтів урану, а Англія 44 фунти.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПРОБЛЕМА ДЕРЖАВНОГО СЕКРЕТАРЯ

9-го лютого ц. р. Джан Фостер Доллес вернувся з своєї останньої подорожі до Лондону, Парижу та Бонну і того самого дня, після ділового звіту Президентові, запропонував, щоб тимчасове урядування на становищі державного секретаря перейняв його заступник Християн Гертер, бо сам він, за лікарською порадою, мусить піддатись шпитальному лікуванню. 13-го лютого Доллес перебув операцію на пропуклину, а наступного дня стверджено, що в ньому відновилась недуга пістряка, на якого він був оперований два роки тому. З того часу Джан Фостер Доллес перебував у шпиталі, де перейшов виснажливе лікування радіонасвітлюванням. 31-го березня державний секретар виїхав на тритижневий відпочинок на Флориду, і була надія, що він прийде до сил настільки, що зможе вернутись до урядування. Тим часом вже 12 квітня ц. р. в минулу неділю за порадою лікаря, який супроводив його, він вернувся несподівано до шпиталю в Вашингтоні. У часописах появились тривожні вістки, начебто Президент дістав від лікарів повідомлення, що лікування Доллеса радієм не дало бажаних наслідків. У минулий понеділок Президент, перервавши короткий відпочинок в Огесті, в Джорджії, вернувся до Вашингтону, а черговогo дня, у вівторок 14-го квітня ввечорі, Державний Департамент повідомив, що З'єдинені Держави репрезентуватиме на конференції західніх міністрів закордонних справ в Парижі 29-го квітня діючий державний секретар Крістіян Гертер. Пізніше з тих самих джерел, після конференції з лікарями в шпиталі, поінформовано, що державний секретар Доллес продовжуватиме лікування від пістряка, який мабуть, поширився зі шлунка вже й на долішню спину. Це вже й виключає надію, що Доллес міг би ще очолювати американську делегацію на конференції міністрів закордонних справ в Женеві 11-го травня.

Крім суто персонального аспекту, недуга Джана Фостера Доллеса викликала поважну проблему, що її значення виходить далеко поза межі Америки. Ця проблема ускладнена двома моментами: фактом, що Доллес така велика індивідуальність, що кожному його наступникові трудно дорівняти йому, і що теперішня міжнародна ситуація ставить особливо високі вимоги до керівника закордонної політики Америки. З уваги на ці два моменти Президент досі не здавав надії, що Доллес все ще зможе повернутись на свій відповідальний пост та очолювати державний департамент до кінця каденції теперішньої адміністрації, чи бодай на час Берлінської кризи. З другого боку, саме цей скрутний час вимагає, щоб у проводі державного департаменту не було провізорії і щоб очолював його діяч з авторитетом титулу державного секретаря. На нинішній провізоричний характер вказує, напр., факт, що від 27 січня ц. р. увірвались пресові конференції державного секретаря, бо Крістіян Гертер не переводить їх, щоб не сягати в компетенції Дж. Ф. Доллеса. З цих самих причин він не складає ніяких політичних енунціяцій. З цієї самої причини, мабуть, К. Гертер не виїхав на річну конференцію держав Південно-Східнього азійського бльоку (СЕАТО), що її в минулих роках ніколи не пропускав Дж. Ф. Доллес.

29 квітня ц. р. в Парижі має відбутися конференція чотирьох міністрів закордонних справ (ЗДА, Англії, Франції і Західньої Німеччини), щоб остаточно узгіднити спільну тактику на згаданій вже вище східньо-західній конференції у Женеві 11 травня ц. р. Очевидно, що престиж ЗДА і добро справи вимагали б, щоб репрезентантом цієї країни був там не провізоричний керівник її закордонної політики, а авторитетний постійний лідер. Правда, самий титул не є вирішний, але й титул додає поваги. За часописними твердженнями, на випадок димісії Доллеса його наступником стане його заступник, кол. губернатор Крістіян Гертер. Це людина з високим стажем у закордонно-політичній та державно адміністраційній службі, до того ж, так би мовити, вихованець в кліматі Доллеса. Коли центральною проблемою керівництва державним департаментом є безнеребність американської закордонно-політичної лінії без ніяких помітних відхилів від напрямних, устійнених Доллесом, то Крістіян Гертер дає найкращі гарантії такої континуації.

Пошана до особи Дж. Ф. Доллеса і глибокий жаль з приводу його недуги диктують навіть усім його колишнім противникам стриматися в Конгресі і в пресі з наполяганням на Президента, щоб він мерщій вирішив справу його наступника. Американський нарід і вільний світ з найбільшим напруженням стежать за боєм, що його ведуть найкращі лікарі цієї країни з тією страшною недугою, яка — поруч із серцевими недугами — є найбільшим ворогом людського організму. Колись напевно ці недуги не будуть страшніші, ніж дифтерит, запалення легенів чи апендицит — вороги, що їх перемогло людське знання. Нині світ подивляє силу духа Дж. Ф. Доллеса, що не піддається недузі, і бажає йому сили, потрібної для боротьби з іншим смертельним ворогом людства — Москвою.

МІЖАМЕРИКАНСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ

8-го квітня представники 21-ої держави американського континенту закінчили працю над статутом Міжамериканського банку з однобільйоновим уділовим капіталом, який має сприяти економічному розвиткові Південної Америки. Заснування цього банку — важлива подія в житті Західньої півкулі, держави якої довший час нарікали на те, що найбагатша держава цілого світу, ЗДА, замало цікавиться добробутом своїх американських посестер, хоч і видає більйони долярів на допомогу державам Европи, Азії й Африки. Тепер цей закид буде послаблений, бо, як побачимо далі, без допомоги ЗДА не можна було б зорганізувати Міжамериканського банку.

Три місяці тому, окрема комісія при Організації Американських Держав почала у Вашингтоні наради в справі заснування банку, який, подібно як Міжнародний Банк Відбудови і Розвитку, так зв. Світовий Банк, виконував би ту саму функцію, але на районовій базі, допомагаючи тільки країнам Латинської Америки. (До речі, Світовий Банк, як це видко зі звіту його директора Юджіна Р. Блека, впродовж останніх 12-ох місяців видав 34 позички на суму 750 мільйонів долярів, з чого 250 мільйонів державам Латинської Америки).

Після трьох місяців нарад вдалося підписати статут цього нового банку. През. Айзенгавер у зверненні, що його відчитав асист. секр. скарбу Т. Грейсон Антон, погратулював статутовій комісії за доконану працю і висловив певність, що Міжамериканський банк „дасть поважний вклад в економічний поступ америк республік і стоятиме як тривке свідоцтво духа співпраці між цими державами".

Договір про заснування цього банку стане важним після того, як його ратифікують держави, що представляють бодай 85 відсотків зголошених уділів. Уряд ЗДА має вкласти в цей банк 400 мільйонів долярів, і тому ще на цій сесії Конґресу внесений буде відповідний законопроєкт про приступлення ЗДА в члени цього банку і про видатки на уділи.

Статут Міжамериканського Банку передбачає дві окремі фінансові аґенції. Перша з них — це Міжамериканський Банк Розвитку (реґіональна паралеля до Світового банку), уділовий капітал якого виноситиме 800 мільйонів долярів, з чого 400 мільйонів треба буде вплатити готівкою, а 450 мільйонів на випадок потреби. ЗДА мали б вплатити готівкою до цього банку 250 мільйонів, а на запотребування — 200 мільйонів долярів. При цьому ЗДА мають вплачувати свої уділи в долярах і золотом, а інші держави 50 відсотків долярами і золотом, а решту своїми валютами.

Міжамериканський Банк Розвитку даватиме позички окремим державам у долярах і чужих валютах для поліпшення їх економіки на таких умовах, які існують у звичайних банках.

Друга фінансова аґенція називатиметься Фондом для Окремих Операцій. Цей фонд даватиме позички і в таких випадках, коли звичайні банки не мали б відваги ризикувати своїми капіталами. З цих позичок можна буде фінансувати такі проєкти, які є корисні для громадянства, але які не завжди мусітимуть бути самовистачальними після їх викінчення. Ці позички можна буде сплачувати самими тільки місцевими валютами і їхні умови будуть легші для боржників у порівнянні з позичками, одержуваними з Міжамериканського Банку Розвитку. Фонд Окремих Операцій матиме 150 мільйонів долярів акційного капіталу, з чого 100 мільйонів долярів мали б вплатити ЗДА, а решту 50 мільйонів інші держави по половині — долярами, золотом і своїми валютами. Кожна держава має вкласти 50 відсотків свого уділу в першому році, а решту в разі потреби.

До Міжамериканського Банку Розвитку уділи можна буде вплачувати впродовж трьох років: першого року — 20 відсотків, а другого й третього — по 40 відсотків. Після вплачення всіх уділів — проєктується збільшити уділовий капітал на 500 мільйонів долярів.

На випадок потреби, Міжамериканський Банк Розвитку зможе продавати свої власні бонди, як це робить Світовий Банк.

Досі підписали договір і статут цього банку такі держави: ЗДА, Арґентина, Болівія, Бразилія, Чіле, Колюмбія, Коста Ріка, Домініканська республіка, Еквадор, Гаїті, Гондурас, Нікараґва, Панама, Параґвай, Перу, Ель Сальвадор, Уруґвай і Венесуеля. Ще не підписали договору і статуту представники Мехіко, Ґватемалі і Куби. Але це можна зробити до 17-го квітня, і є повна надія, що ці три держави також будуть удільовцями банку.

Таким робом мрія латиноамериканських держав стане дійсністю, якої вони домагалися від 1948 року, — від часу створення Пляну Маршалла. До серпня 1958 року уряд ЗДА противився заснуванню Міжамериканського банку, мовляв, потрібні цим державам кредити можуть дати приватні банки, Світовий банк і Експортово-Імпортовий банк. Минулого року державний секретар Джан Фостер Доллес погодився на заснування цього банку, і за два-три роки він стане дійсністю і працюватиме для економічного піднесення американського континенту.

Ю. Студинський

НЕСПОДІВАНКА АДЕНАУЕРА

Мюнхен. — Широкий загал німецького громадянства підсміхується, що „старий пан" зробив усім німецьким політичним партіям, включно з своєю Християнсько-Демократичною (ЦДУ-ЦСУ), 1-шоквітневий жарт. Але цей прімa апріліс припав не на 1-го, а щойно на 7-го квітня.

Подамо наперед опис деяких карикатур, що появилися в зв'язку з цим у німецькій пресі. Отже, на першій з них бачимо на небозводі проф. Карла Шміда, кандидата Соціялістичної партії (СПД) на пост президента республіки. Його обличчя сяє як місяць уповні. Аж нагло це обличчя перетворюється у фізіономію негра, а на небі появляється новий сяючий місяць у вигляді обличчя Аденауера. Друга карикатура представляє шкільну залю, в якій у ролі вчителя виступає Аденауер, а в ролі учня провідник соціял-демократів Олленгауер. Канцлер каже йому: „Якщо ти, хлопчику, думаєш, що тепер дістанеш новий буквар внутрішньої і закордонної політики, то дуже помиляєшся". І ще одна карикатура: Аденауер у вигляді монаха ходить по березі італійського озера, куди він приїхав на відпочинок, і читає книжку під заголовком „Де Голь".

Ці три карикатури віддзеркалюють цілу ситуацію, яка склалася від хвилини, коли Аденауер, можна вже тепер написати, сам „вибрав" себе президентом республіки. Це була несподіванка не тільки для Зах. Німеччини, а мабуть і для цілого політичного світу, бо він досі рішуче відмовлявся прийняти цей пост. У своїй промові через радіо Аденауер не подав причин цього свого рішення. Він обмежився фразою, що його рішення, хоч нагле й несподіване, було дуже добре обдумане, і він вважає його правильним. При цьому підкреслив, що цим своїм кроком хоче надати німецькому режимові тривалости. Це можна легко собі уявити. Аденауер має 83 роки. Парляментарна каденція триватиме ще два роки. Отже на 85-му році життя Аденауер мусів би вести виборчу кампанію на наступні чотири роки, тобто активно діяти до 89-го року життя. Вправді, Аденауер є ще „молодою людиною" і, що найважливіше, має добрий слух, що є рідкістю в такому віці, але все таки він мусить шанувати своє здоров'я.

Але це не було, мабуть, головною причиною його рішення. Тяжко подумати, щоб Аденауер хотів цим рішенням відпекатись від активної дії, як канцлер, в дуже заплутаних міжнародних переговорах, які тепер розпочинаються і напевно прибиратимуть дуже драматичних форм. Перед від'їздом до Італії Аденауер показав журналістам „Конституцію Німецької Бундесреспублік", заявивши, що параграфи про пост президента республіки дуже цікаві і він точно їх перестудіює. 7-го квітня на виборчому зібранні найвизначніших політиків ЦДУ-ЦСУ, яке мало визначити кандидата цієї найбільшої німецької партії на пост президента республіки, Аденауер, що голосував на цьому зібранні, несподівано виголосив промову, в якій говорив про важливість функції президента Німеччини, дармащо в німецькій прилюдній опінії і закордоном це державне становище легковажиться. Отже, президента Гойсса заступить Аденауер, але це не означає, що він буде тільки репрезентативною фігурою. Згідно з німецькою конституцією, президент держави пропонує Бундестаґові, тобто парляментові, кандидата на пост канцлера. Кого запропонує Аденауер? Нема найменшого сумніву, що, партія ЦДУ-ЦСУ прилучиться до голосу „старого пана", який в дійсності є володарем Німеччини. Адже коли Аденауер навіть по урядових годинах сидить у своїм бюрі, ніякий міністер у Бонні не відважується залишити міністерства, чекаючи на телефонічний заклик. Тяжко уявити собі, щоб Аденауер спокійно сидів у президентському палаці, не втручаючись у державні справи. Також перебільшений і непотрібний видається нам крик опозиції, яка підозріває дотеперішнього канцлера в тому, що він хоче конституційно змінити повновласті президента республіки. Поперше, це є річ, яку неможливо перевести, а подруге Аденауер мабуть і сам цього не хоче. Це є факт, і всі це відчувають, що Аденауер, який уже 9 років керує державою і придбав собі не тільки багато приятелів, але й багато ворогів, не має ніякого бажання відійти з політичної арени. Міжнародне прислів'я каже: „Борони мене, Боже, від приятелів, а вже з противниками я сам собі дам раду". Як би не склалися майбутні політичні події, день 7-го квітня закінчує певну еру в Німеччині, після чого на її політичному обрії появиться нова людина, яку справедливо або несправедливо звуть, підсміхуючись, німці „кронпринцом папа Аденауера".

Спілка сталеварів закликає продуцентів заморозити ціни на сталь

Ню Йорк. — Об'єднані Сталевари Америки звернулися до сталевих кампаній із закликом заморозити ціни на сталь, щоб цим способом причинитися до стабілізації економіки ЗДА. Ця акція сталеварів є відповіддю робітників на заклик продуцентів сталі до робітництва заморозити на один рік заробітні ціни для припинення інфляції. Спілка сталеварів відповіла, що вона не може погодитися на пропозицію підприємців і не може продовжити на один рік теперішній контракт, бо мусить домагатися збільшення заробітних платень для 500,000 робітників, що працюють в основній сталевій промисловості. Голова Об'єднаних Сталеварів Америки Дейвід МекДоналд вислав листа до 12-ох сталевих фірм, в якому заявив, що збільшення заробітних платень без одночасного збільшування цін на сталь є оправдане, бо збільшилися прибутки сталевих корпорацій і зросла продуктивність робітників. Представник продуцентів заявив, що його не переконують арґументи МекДоналда. Переговори між робітниками і представниками фірм мають початися через 5 тижнів, але вже тепер відбувається виміна думок, бо кожна сторона хотіла б здобути для себе прихильність громадянства.

ЗАМЕТІЛЬ ДУХМЯНА...

Заметіль духмяна
землю вкрила —
Пелюстки вишневі у саду.
Розправляє юність
дужі крила,
Набирає сили на ходу
І летить в надхненному
розгоні
Все вперед і вгору,
в синю вись,
Щоб вітри стомилися
в погоні
Й до таких висот
не піднялись!

ОЛЬГА СТРІЛЕЦЬ

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

У СПРАВІ УКРАЇНСЬКИХ ІМПРЕЗ В НЮ ЙОРКУ

У щоденнику „Свобода" ч. 58 з 26-го березня ц. р. у вступній статті-коментарі п. з. „Наука з досвіду" між іншим написано: „Останні тижні дали нам ще одну науку з досвіду. Після останнього Шевченківського Свята в Ню Йорку газети записані з перетягненою до обурення критикою і. т. д.".

Справу пороблених закидів ми розглядали на засіданні Управи і Квартальних Зборах і прийшли до переконання, що може найслабшою точкою на цьому Святі був виступ хору, але коли взяти до уваги, що цей хор недавно зорганізований чи переорганізований, а хористи походять з різних місцевостей і дуже часто витрачають багато часу на проби і поїздки, то уважаємо за відповідне підчеркнути, що це заслуговує на повне признання і заохоту до дальшої праці, як з боку публіки, яка їх викликала до додатково відспіваних пісень, так само з боку преси. На терені Ню Йорку відбулись Шевченківські Свята з багато слабшою програмою і їх підготовляли ті, які сьогодні критикують. Крім цього може одинокий Об'єднаний Комітет рік-річно пересилає свої скромні пожертви з цього Свята на Дім Української Культури при Науковому Товаристві ім. Т. Шевченка. На сьогодні ми вже вплатили на згадану ціль $1.050. —, так, що назва нашої організації в найкоротшому часі буде поміщена на таблиці фундаторів Дому Української Культури.

Беручи до уваги програму в цілости, ми твердимо, що вона була багато кращою, як програма на Святі з приводу 20-тих Роковин проголошення Карпатської України, про яку згадується в коментарі.

При цій нагоді треба звернути увагу ще й на такі факти:

У „Свободі" з 4-го березня ц. р. в дописці на першій сторінці п. з. „Нюйоркський Відділ ОбВУА перевибрав давню Управу", кинено камінчик у наш город, а саме пишеться що „Справу дальшого членства Відділу в К-ті Об'єднаних українських організацій м. Ню Йорку, Відділ УККА, відносини в якому сильно критиковано, передано до вирішення Управі". Чи це відповідає дійсності і чи Редакція завдала собі труду, щоби ці справи перевірити, і чи такі замітки випадає на першій сторінці поміщувати, а якщо так, то думаємо, що вже належало б зайняти становисько до других організацій.

В дописі про Свята Самостійности і Соборности написано, що на Святі, яке влаштував ДУКЦА, заля була майже виповнена, а на Святі, яке влаштував Об'єднаний Комітет-Відділ УККА і яке було на високому мистецькому рівні з участю конґресменів і відчитанням проклямацій не було написано про число присутніх.

Можна ще більше про ці справи писати як прийняття з нагоди побуту в Ню Йорку д-ра Івана Мірчука чи Бенкету 194 Відділу УНСоюзу „Свобода" і. т. д., але вже наведені вгорі факти вказують що є деякі недотягнення і що в інтересі обох сторін є ці справи вияснити, щоби вони в будучому не забирали багато часу і витрати енергії так конечної на багато кориснішу працю. Уважаємо, що спільними зусиллями зможемо нашу працю поліпшити.

Ми не вимагаємо від Редакції спеціяльних привілеїв, але маємо право вимагати об'єктивного насвітлення тих чи інших подій на терені великого Ню Йорку, як до Об'єднаного Комітету, так і тих організацій, які є поза Об'єднаним Комітетом, бо уважають, що має бути тільки так, як вони думають, без огляду на те, що їх є 10, а других 80.

В цій справі ми звернулись свого часу до Українського Конґресового Комітету Америки, щоби наладнав справу на терені великого Ню Йорку в той спосіб, щоби під проводом УККА відбулись Загальні Збори, на яких би представники усіх організацій вибрали собі відповідний провід і його респектували, а не так, як це було в минулому, приходили на два-три місяці, а потім виходили. Але це не наша вина, що УККА цих справ не ладнає і тому не дивниця, що ми одержуємо листи від урядника УККА, писані на машинах і паперах УККА за гроші, які платить платник Українського Народного Фонду проти Екзекутиви УККА. В цьому листі не поминається і Об'єднаного Комітету.

Якщо йдеться про влаштування імпрез та їх децентралізацію, то стверджуємо, що на доручення Українського Конґресового Комітету Америки ми влаштовуємо Свята: Самостійности і Соборности, Шевченка, Листопада і Маніфестації з різних нагод як примірoм в минулому 300-ліття Переяславської Угоди, 25-ліття Голоду в Україні чи в цьому році Мазепинські Роковини. Решту свят чи імпрез уладжують поодинокі організації. Так, що в цьому випадку є певна децентралізація, а не централізація.

І. Винник, голова
Ню Йорк, 10 квітня 1959

Турки на Кипрі стараються творити одностайні громади

Нікозія. — Ледве два місяці тому підписано між Грецією, Туреччиною і Англією та між кипрськими турками і греками договір про Кипр, як самостійну державу з грецько-турецьким урядом, як уже позначуються розбіжності між тамошніми греками і турками. Кипрські греки закидають туркам, що хоч підписаний між ними договір був запереченням турецької концепції про поділ Кипру на грецьку і турецьку частини, проте турки ніби стараються всетаки цей плян реалізувати. Вони зажадали, щоб їм приділено інші управні землі, взаміну за ті, що вони їх мали і стратили під час чотирирічної партизанської і громадянської війни на Кипрі. Лідери кипрських турків твердять, що їх земляки втратили ґрунта в 32-х різних селах на Кипрі, з яких вони мусіли втікати, коли кипрсько-грецька підпільно-революційна організація повела проти них терористичну акцію. Деякі турки ніби хотіли вернутися назад у свої села, але тамошні греки вже розібрали їх землі і не впустили їх до сіл. Тому турки стараються дістати рекомпенсату і творити одностайні турецькі громади на Кипрі — проти чого виступають греки, вбачаючи у цьому замах на національно-мішаний характер острова, з більшістю греків. На Кипрі є 400,000 греків і 100,000 турків.

„НЮ ЙОРК ТАЙМС" ЗАРОБИВ в 1958 РОЦІ $1,285,359

Ню Йорк. — Видавець щоденника „Ди Ню Йорк Таймс" Артур Гейс Солцберґер повідомив, що його часопис в 1958 раці заробив „тільки" $1,285,359, бо в 1957 році прибутки виносили аж $3,010,067. Зменшені прибутки виносять принаймні $1,500,000 внаслідок минулорічного страйку, який тривав 17 днів. Найбільше прибутків було з оголошень. Тижневий тираж „Н. Й. Таймса" виносив пересічно по 670,000, а недільне видання — 1,350,000 примірників пересічно.

Софія Парфанович

ЦЕ — ТВОЯ КРАЇНА

(8)

Вранці звучить ґонґ, раз і другий, і на подовгуватій веранді — сніданок. За столами гості. Стиль „кінський". За весь час я не бачила нікого в іншому одягу. І дуже жвава розмова всіх з усіми. Діляться враженнями з пікніку, але головне з учорашньої верхової їзди. Слово „кінь" повторюється в усіх відмінках, на всі лади.

Снідання багате, як і загалом на Заході. Чи тут не журяться вагою, що є нашою головною журбою „вдома"? Полумиски яєць з бейконом, гора налисників, дзбанки сиропу, молока, кави, джусу. Те саме на обід і вечерю: не порції, а полумиски, що кружляють так довго, доки гості годні брати. Господиня завжди з гостями. Її бросквинове обличчя й усміх приковують мої очі. Носить завжди багато прикрас з туркусами, ці сині камені, властиві Заходові й індіянським виробам. Осаджених у сріблі, їх вживають до різних прикрас: браслетів, перснів, поясів, брошок. Ці прикраси дорогі: одна скромна брошечка коштує 30 долярів.

Але, що б не було, приходить пора на оце „фікс ап". Нема ратунку. На подвір'ї перед стайнею коні, Кейзі та Джан, „уренґлерс", як їх тут бо ці — до корів), сідлають їх бо ці — до корів) сідлають їх і помагають гостям, „старшим учням", досідати. Ми „молодші" залишаємось. Кейзі зовсім не похожий на індіянина. Його обличчя трохи подовгасте, цинамонова шкіра, опалена менше як у господині чи декого з гостей. Вигляд інтеліґентний, усміх милий. Одягнений як усі. Тож Кейзі висаджує на високого коня маленьку дівчинку, таку крихітну, що її ніжки залишаються на сідлі. Мама, що теж перший раз бере оце „фікс ап", вестиме коня за повід. Це тільки нині: завтра Джені їхатиме вже сама.

Моя „Далі" не хоче рушити. Мабуть знає, з ким має діло. Жартуючи, питаю сусіда, де ключ до цього мотора. Це — середніх літ суддя з срібним пасмом волосся понад чолом. Враз його кінь вирішує бігти, і пан суддя падає на землю. Коня ловлять, суддя сідає на іншого, бо як же ж, всі їдуть, а він ні? Дві години проходу нога за ногою зовсім не страшні. Якби тільки „Далі" не вирішувала часом попастися. Бо потім, наздоганяючи інші коні, вона скакала ґальопом, і було трошки страшнувато.

Завтра поїдемо вже на горбовину. На біду, ніхто з тренерів не пояснює теоретично правила їзди, і треба самій всього доходити. Наприклад не держатися сідла обома руками, а натомість впиратися ногами в стремена. Мабуть, щось тут мають до роботи й литки, але так далеко ми не дійшли, бо наука їзди швидко скінчилась. Тут тільки пам'ятка для всіх, що їдуть на Захід: там обов'язково треба пройти „фікс ап" і навчитися їздити верхи.

Бути на Заході і не бачити родійо (так тут вимовляють це слово з наголосом на першому складі) це те саме, якби не навчитися їздити верхи. Тож одного вечора вибираємось автом пана судді до Джексону. Субота, всі вулиці освітлені, по вулицях західній нарід з ранч і гості, всі крамниці відчинені допізна. Весело і повно життя. Трохи за містом арена і коні. Родійо — це значить зловити на аркан теля і зв'язати. Виграє той, хто зробить це найшвидше. При цьому треба вдержатися на оскаженілому коні.

Позавивані коцами (на Тітані упав свіжий сніг) сидимо на лавках, їмо горішки, бо так роблять всі, і захоплюємось кіньми, їздцями та їхніми успіхами. Для мене оце в'язання теляти ще півбіди, гра делікатніша. Але дехто з їздців не може встати з землі, кульгає й заточується. Я певна, що не один з них зламав собі ногу чи руку. У наших господарів два тижні тому на родійо кінь розтоптав „уренґлерові" груди. Так, що я захоплення не виявляла. А проте, коні гарні, буйні і їздці вправні хлопці. Коням завдячую ще одну гарну картину. Цілий день возять вони туристів, діло напевно нудне для них. Але як западає сумерк і туристи сидять при „коктейлпарті", коні вільні. Тоді відчиняють хвіртку, і вони табуном вибігають на луки-зарінки пастися. Пирхають і ржуть з радости, пил куриться з-під їх копит. А місяць золотить лози і сріблить долини. Щось із ковбойського фільму.

Околиця й гори

Улоговина ріки Снейк у підніжжя Тітан називається Джексон Гол. В цій долині вісім озер і ліс. Там же готелі, ренчі, місця для таборування, пристані з човнами. На просторих луках — летовище і звіринний заповідник. Всюди остороги — не ходити самому. Заборонено також без провідників спинатися на верхи. Хто хоче це робити, мусить зареєструватися в управі туристичного руху, де відбуваються відповідні курси. Звідтіля ж відходять тури в гори, головною метою яких є льодовець на Великому Тітані. Курс триває один день, і за той час людину роблять альпіністом. Мені розказували, що кожного року не один такий „альпініст" гине в гірських безоднях.

Містечко Джексон також дещо з альпійських, швайцарських чи баварських містечок: скупчення домів, дерев'яна мальовничість, готелі з великими написами й фігурами, крамниці з пам'ятками. І „скайліфт" — кріселко, що по линві виїздить на гору Сновкінґ. Вінда ця діє цілий рік. На ділі, їзда нею не така страшна, якби здавалося, бо побудована вона на певному відступі від землі, вздовж узбіччя, а не над прірвами, як це роблять в Альпах. Єдина неприємність, що вона не замкнена і має опертя тільки з одного боку. Проте, в проспектах написано, що їзда цією віндою „компліт сейф". Вид з гори — вона навпроти Тітан — нічим не різниться від виду іншого якогонебудь горба.

Гори понад озерними плесами справді прегарні і заслуговують на всі ці суперлятиви. У дзеркалах блакитних озер відбиваються позначені снігами, наїжені скелями верхів'я. Ними я зробила тільки одну туру глибоким кеньйоном Каскейд до озера Салітюд, що вже на другому боці пасма. Тура легка і прегарна. Тут я відпочивала душею, зазнаючи повної відпруги від життя в новій країні, бо все тут було знайоме: камінні, здебільша гранітні, осипища й зломи, бурхливий, аквамариновий потік і сріблисті стрічки вод, що спадають з кількасотметрових висот. Вздовж дороги малинники, що скапують ягодами, чорний дрібненький аґрус, зовсім як порічка, ніжнофіолетові астри і щось нове, чого немає в Европі — шкарлатний індіянпейнтбраш, що червоноворжавим кольором забарвлює гірські узбіччя. Ніде ні сліду справжніх альпійських рослин, ніде рододендронів чи ґенціян, хоч формація ідентична з Альпами.

Число вдів в Америці збільшується

Число вдів у З'єдинених Державах постійно зростає. Бюро перепису ЗДА визначило, що в березні минулого року в ЗДА було 8,047,000 вдів, тобто на мільйон більше, ніж їх було в 1900 р. і майже три рази більше, ніж у 1900 році. Тепер серед жінок, починаючи від 14 років і старших, приблизно одна на кожних вісім є вдовою. На початку нашого століття — одна на дев'ять. Це збільшення числа вдів приписується найперше меншій смертності серед жінок, ніж серед чоловіків. Із значним зменшенням смертности взагалі, а зокрема в дитинстві, вдівство пересунулося на старший вік. Але одночасно із збільшенням пересічного віку жінок зросли також їх перспективи на вдівство. Коротко кажучи, вдівство є тепер перспективою старших жінок.

Тепер понад половина вдів у ЗДА мають 65 і більше років, тоді як на початку століття їх було тільки одна третина. З іншого боку, тепер тільки 8% усіх вдів є молодші ніж 45р. В 1900 р. пропорція вдів молодших від 45 років була три рази більша. Число вдів, звичайно, більшає у кожній групі, яка вступила до середнього віку. Четверта частина всіх жінок у віці 56 - 64 є вдовами. Ця пропорція майже подвоюється у віці 65 - 74 і потроюється у віці 75 і старших. У віці 45 - 54 одна жінка на десять є вдовою. Більшість жінок, які залишились удовами, ще мають багато років життя перед собою. Три четвертини всіх білих жінок у віці 50 років житиме ще додаткових 20 років. Таке саме число років життя залишається для дев'ятьох десятих жінок, які овдовіли у віці 40 років, або раніше. З жінок, які втратили своїх чоловіків у віці 65 років, половина може сподіватись прожити ще 15 років, а приблизно одна третина — 20 років.

Завдяки збільшенню пересічного віку людини взагалі, вдови можуть сподіватися тепер довшого періоду вдівства, ніж це було на переломі нашого століття. Наприклад, відповідно до тодішних умов на початку нашого століття 92% білих жінок у віці 30 років пережили своїх чоловіків на 10 років. Тепер жінки в такому віці мають 25 років життя перед ними. Так само півсотні років тому 94% жінок у віці 45 років переживали чоловіків на п'ять років; тепер ця пропорція збільшилась до 11 років.

Отже, хоч це звучить парадоксально, не зважаючи на великий поступ у справі зменшення смертности, шанси, що жінка переживе чоловіка, збільшились і тривалість вдівства продовжилась для жінок у кожному періоді життя.

Загальна Рада

Успіх д-ра мед. Олега Волянського

На сторінках „Свободи" часто віднотовується успіхи нашої шкільної молоді в американських школах. Ми радіємо ними, бо успіхи молоді є запорукою успіхів цілої нашої української спільноти в цій країні нашого поселення не тільки тепер, але і в будучності.

Серед успіхів молодих наших громадян треба тим більше радіти спіхами не наймолодших уже наших нових поселенців, що, наполегливою працею добиваються подивугідних досягнень.

З приємністю нотуємо сьогодні успіх українського професіоналіста, лікаря і громадського діяча д-ра Олега Мирослава Волянського. Д-р Волянський народився 15 квітня 1914 року в Коломиї, Західня Україна. Середню освіту закінчив в українській гімназії в Перемишлі в 1931 році, а медичні студії на університетах у Познані і в Берліні 1943 року докторатом медицини. Три роки працював в міських шпиталях в Німеччині, а по війні в ДП-таборах британської зони Німеччини, займаючи пост лікаря спершу при УНРРА а відтак при ІРО.

В 1950 році приїхав до ЗДА і від тоді працював спершу 7 років у державному психіятричному шпиталі в Огденсбурзі, Ню Йорк і два роки в такому ж шпиталі в Ютиці, Ню Йорк. Попри щоденну роботу вишколювався на спеціялістичних курсах у психіятричному шпиталі у Сиракюз, Ню Йорк, і психіятричному Іституті міста Ню Йорку, здобуваючи керівне становище психіятра в згаданих інституціях. 1956 року зложив державний іспит і здобув право практики на стейт Ню Йорк. Тепер, 17-го березня 1959 року, зложив іспит перед Американською Державною Комісією з психіятрії і неврології, ставши дипломованим спеціялістом психіятрії, завершуючи таким робом свою спеціялізацію. Цей останній іспит дає йому право вільно практикувати як спеціяліст психіятр, а рівночасно відкриває можливість займати найвищі позиції в психіятричних інституціях, стейтових і федеральних.

Д-р Волянський є дійсним членом Українського Лікарського Т-ва Америки від самих початків його існування, та членом багатьох американських професійних організацій, передусім в ділянці своєї спеціяльності, а попри те членом багатьох українських товариств і організацій, між ними членом УНС. Відд. 25. У цьому році очолює він Відділ УККА в Ютиці та є активним пластуном - сеньйором.

Д-р Волянський жонатий з панею Людмилою Шарою з Києва і має дві доні та трьох синів. Сам він і його дружина плекають українські традиції, і культуру, зокрема музику, часто активно виступають на різних українських імпрезах в Ютиці та околиці, а тепер ідуть їхніми слідами їхні музикальні доні, які, хоч малощо більші від бандури, з якою виступають, є атракцією українських національних свят і урочистостей.

Д-р Волянський, як новий поселенець в ЗДА, попри нелегкі обов'язки батька чисельної родини, справді здобув великий професійний успіх. Він не замкнувся у приватному житті, але завжди держить палець на живчику громадського життя та з цілою своєю родиною бере в ньому участь та рівночасно вибивається як лікар-громадянин, що служити може прикладом до наслідування.

Сердечні ґратуляції та побажання дальших успіхів для добра найбільш нещасливих хворих, що їм він присвятить своє фахове знання, та для добра нашої спільноти. **М. Л.**

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Українці середнього Ню Йорку відзначили роковини Самостійности і Соборности

День 1-го лютого довго залишиться в пам'яті учасників цього величавого свята. З дооколичніх міст Амстердам, Коговс, Вотервеліт, Скенектади, Гудсон Фолс та інших прибули до Трой українці під проводом своїх душпастирів та управ місцевих Відділів УККА, щоб засвідчити перед своїми і чужими, приятелями чи ворогами, що при різних політичних та релігійних переконаннях в їх жилах пливе та сама українська кров і що всі вони є дітьми однієї матері та всі мають одну ідею Української Самостійної Соборної Держави.

Про це саме гарно говорив українською мовою д-р Шандор — директор ПАУК. Англійською мовою доповідь виголосили проф. Лев Добрянський, голова УКА та адвокат С. Ярема, екзекутивний дир. УККА. Виступали також з привітами представник губернатора, та стейтової адміністрації, посадники та судді дооколишніх міст а також запрошені гості. Відчитано привітальні телеграми від сенатора та конґресмена стейту.

До звеличання тої події причинився найбільше гостинний виступ хору „Думка" з Ню Йорку під кер. мгр. Л. Крушельницького при акомпаніяменті Р. Стецури. Слухати співу хору „Думка" було справдішньою душевною насолодою, і ми горді були на красу української пісні, а також за українських виконавців клясичних арій. Цією дорогою хочемо висловити щиру подяку за цю велику жертвенність, яку виявили члени хору, приїхавши до нас на „провінцію" і дали такий високий показ хорового мистецтва.

Милою несподіванкою був виступ молодечої танцювальної групи „Верховина" з Коговс, Н. Й., під кер. п. М. Савкова. Від їх виступів війнуло подихом рідної землі. Великий ефект мали прекрасно виконані гуцульські та інші народні строї. Бойового духа викликали своїм виступом 5-літні козарлюги в „Запорозькому герці". За свою наполегливу працю здобули собі признання і популярність серед американської молоді.

Свято відкрито молитвою, яку перевів о. Є. Шараневич, парох укр. католицької церкви, в Трою та відспіванням американського гимну, а закрито молитвою о. М. Пахолка, пароха укр. прав. церкви в Трою та співом українського національного гимну. Святом проводив п. М. Комар, молодий адвокат українського роду з Амстердаму. На святі було коло 1,000 осіб. Вся підготова була переведена святочним комітетом, який зорганізував Відд. УККА вТрой, п. С. Коновальчук (голова) та п. І. Байлак (секр.) при співучасті сусідніх Відділів УККА. Святочний комітет очолював п. Іван Романишин.

Не можна не згадати про прийняття, яке приготовлено для гостей та хору „Думка" в залі укр. прав. церкви в Трой. Велике спасибіг паням, які приготовляли смачні потрави.

М. С.

Українська Літературно Мистецька Клюб — Ню Йорк 149 2-га Ев.

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю, дня 17го квітня ц. р., у приміщенні Клюбу відбудеться обговорення виставки творів мистців — Я. Гніздовського, Л. Гуцалюка, В. Божемського, М. Дзиндри, Яр. Геруляк, А. Оленської - Петришин, Хр. Оленської, В. Прокуди, Ю. Соловія та М. Урбана. Говоритимуть проф. А. Малюца, д-р М. Кузьмович, д-р В. Маркусь і д-р Яр. Пеленський. Початок о год. 8-ій вечора.

Шевченкові Роковини в Гемпстеді, Н. Й.

З ініціятиви й старанням Відділу Українського Конгресового Комітету відбулася Шевченківська Академія в неділю 22-го березня в авдиторії Волнут Ст. школи. Концерт почався співом американського гимну і „Заповіту", що їх проспівав хор української церкви св. Володимира в Гемпстеді під орудою проф. Степана Марусевича. Опісля п. Ю. Дранс, відкриваючи це свято від імені Відділу англійською мовою, в коротких словах вказав на ролю Шевченка у світовій літературі і на вплив його творів на тут уже роджену й виховану молодь, яка, пізнавши Шевченка, почувалася гордою з того, що походила з того народу, з якого він походив.

На дальшу програму нашого свята складалися хорові продукції вище згаданого хору, з яких на осібне вирізнення заслуговує „Учітеся . . .", композиції Гайворонського — з гарним басовим сольом п. Івана Капчока, надзвичайно гарно віддана деклямація поеми „Тополя" нашою знаною декляматоркою студенткою, стар. пластункою Хр. Сваричевською, фортепіянове сольо учня муз. школи в Ню Йорку пластуна Ю. Сваричевського, та дітючі деклямації учнів парохіяльних шкілок українознавства. Тут виступали три брати Пищимухів і пластове новацтво: Є. Захарія, Д. Плетеницька, Г. Семчищин, О. Пекар, О. Чарнецька, Р. Романюк, Н. Біла, Яр. Білий, М. Ільницький і Ст. Ґерула, що спільно деклямували збірну деклямацію про Т. Шевченка. Деклямації закінчив наймолодший деклятматор 4-річний Славцьо Курчак, який з відвагою малого козака продеклямував вірш „Українець я . . .". Цікавий реферат про Шевченка як маляра виголосив інж. Небожинський.

На марґінесі цього короткого допису хотілося б звернути увагу на особу п. Ю. Дранса, який відкривав Академію, і який пояснював англійською мовою програму. Молодий, енерґійний, тут вже народжений п. Дранс, власник забезпеченевого бюра в Гемпстеді, який, говоривь гарно, пише й читає своїх батьків мовою українською, є не тільки обізнаний з минулим України та її культурою, але й живо інтересується теперішнім українським життям. Він дав доказ, що для першої ґенерації тут родженого покоління не були пусті й порожніми надармо слова Шевченка „І чужого научайтесь, — й свого не цурайтесь . . ." І в особі цього молодого американця української крови знайшов наш Відділ гідного наступника на місце такого ж самого американця українського роду — заслуженого полковника американської армії інж. Василя Рибака, який очолював наш Відділ довгий час і, який переїжджаючи до Вашингтону — лишив по собі велику пророблену роботу — головно на відтинку пропаґанди української справи серед американських кол нашого терену.

На це повинні б звернути увагу деякі батьки з-поміж нашої найновішої еміграції, які уважають, що їхнім дітям вже не треба вчитися батьківської мови та українознавства взагалі, не треба їм української школи, не треба релігії в рідному обряді й мові, не треба українських молодечих товариств і організацій. Такі батьки повинні знати, що як треба чужинцям знати й вчитися тепер української мови, — то треба її вчитися і українським дітям. Тому берім приклад з наших старих емігрантів, тих добрих піонерів, які дали нам таких людей, як Рибаки, Марусевичі, Гуралі, Дайки, Заверухи й багато - багато інших, яких знаємо на нашому терені — а яких є багато більше й на інших теренах. Берім з них приклад і виховуймо своїх дітей для Америки, але зберігаймо їх теж і для — України

М. Курчак

● **Секретар армії Вилбер М. Брукер** прибув до Европи на інспекцію американських військових баз в Західній Німеччині, Франції, Італії, Греції і Туреччині. При цій нагоді він переведе відповідні розмови з тамошніми американськими дипломатами.

З КОНЦЕРТОВОЇ ЗАЛІ

Концерт співака Юрія Богачевського

Велику кількість слухачів притягнув (у неділю 12 квітня) реситаль молодого баритона Ю. Богачевського. Співак народився у Львові. Мистецтво співу студіював у ліпших музичних школах Ню Йорку. Брав з успіхом участь у співацьких конкурсах. Згодом виступав в оперових виставах, що їх організували американські оперові товариства: Ансонія Опера Ко., Н. Й., Опера Гаєрс, Л. Ай., Опера Ко. та інш., а також у концертах Амерікен Концерт Артістс Інк. та через радіо.

Результатом успіху молодого співака є здобуття ним стипендії на виїзд до Італії для завершення музичної освіти.

Програма концерту 12 квітня складалася з двох відділів: перший був присвячений клясичним аріям та романсам, а другий пісням і романсам українських композиторів.

Маючи добрий голос приємного і гарного тембру, співак вміє ним користуватись, як у драматичних оперових композиціях, так і в „камерних" творах — тобто в романсах і піснях, які вимагають спеціяльної легкости й прозорости звуку і тонкої, глибокої експресії. Голос співака звучав певно, без жадного напруження; його природне дихання і чітка дикція сприяли у витворенні мистецького враження і музичного образу.

У першому відділі мені найбільш сподобалося виконання пісень Шуберта та арія з опери „Дон-Джованні" Моцарта.

Трудні для мистецької інтерпретації пісні Шуберта вдалися співакові найбільше. Це вже показує його здібність розуміти настрій і зміст творів геніяльного Шуберта.

У другому відділі були виконані твори: Лисенка, Січинського, Соневицького, Нижанківського та Гайворонського. Дуже переконливо прозвучали „Ой, Дніпре" та „Безмежнеє поле" Лисенка. Пісні Січинського може й симпатичні, але мало вокальні і не дають співакові не то „розмаху", а навіть більш-менш широкого дихання, при якому власне можна показати красу голосу і мистецьку експресію. Вдалі пісні Соневицького мали успіх, і публіка викликала автора. Перша пісня „Неперехідним муром" трохи виходить поза межі камерного стилю і має претенсію на „оперовість", але звучить добре.

Взагалі концерт пройшов успішно, в теплій атмосфері, були квіти і виклики на „біс".

Проф. Калина Чічка-Андрієнко акомпаніювала з добрим ансамблем.

Побажаємо молодому співакові дальших успіхів у його концертах перед від'їздом до Італії, яка є „альма матер" всіх вокалістів.

Проф. Володимир Грудин

● **Кипрські греки створили** нову політичну партію під назвою Об'єдинений демократичний фронт реформ. Верхівка нової партії складається з недавніх активних революціонерів із підпільної ЕОКА. З п'ятьох членів партійного проводу три ще недавно були на списку розшукуваних англійською поліцією, а на їх видачу призначена була грошова нагорода. Ця партія має правий характер і користується підтримкою лідера кипрських греків архиєпископа Макаріоса та колишнього команданта підпілля, полк. Ґриваса, що перебуває тепер у Греції.

● **Демократичний сенатор** із Мізурі, Стюарт Саймінґтон, заявив, що він прийняв би кандидатуру на президента, коли б його найменували кандидатом на конвенції в липні 1960 року.

МАРІЯ КОЛОДІЙ

(Посмертна згадка)

Майже щоденно приносить „Свобода" вістки про смерть наших людей. Читаючи їх, стає жаль, що старші діячі минаються, а на їх місце приходить така нечисленна зміна!

Недавно відійшла до вічности Марія з Юськевичів Колодій, народжена в Тернополі в 1901 році. Рід її старий, міщанський. Малою, ледви 3-річною дівчинкою втратила батька і мати-вдова мусіла сама клопотатися прожитком трьох дітей та ще своїх батьків, Чубатих. Не було це легко. В 1914 році війна і військові дії знищили засіяні поля, єдине джерело прожитку родини, треба було думати про заробіток і Марія, тоді ледви підліток, іде на працю до фабрики паперців „Будучність". Її заробіток удержує родину під час війни. В 1918 році стає Марія секретаркою Окружної Військової Команди в Тернополі. Працює там аж до відступу наших військ. Після війни взялася за науку. Доповнила учительську семінарію, матуру здала в Перемишлі ,бо в Тернополі їй не дозволено здавати. Там вона була знана зі своєї громадської діяльности з патріотичних переконань. Після матури написала 18 подань за посадою і дістала 18 відмовних відповідей. Для такої, як вона, в Польщі учительської посади не було. З конечности залишилася на господарці, а вечори присвячувала громадській праці. Любила співати. Була членом хору „Боян" аж до війни, любила театральні вистави. Ще на шкільній лавці пробувала своїх сил в театрі Стадника, як той заїздив до Тернополя і не раз опускала науку, виїжджаючи з театром на вистави поза Тернополем. Театр любила ціле життя. Всюди, де доля її кидала, організувала аматорські представлення, пробувала навіть сама писати п'єси. В 1927 році одружилася з Франком Колодієм, теж молодим тоді тернопільським діячем. Мали двоє діточок. Під час другої світової війни багато здоров'я коштувала їй непевність за долю чоловіка, якого арештували і большевики і опісля німці. Чоловік зголосився до Дивізії. Марія сама клопоталася за дітей. Опісля прийшла еміграція. Якийсь час задержалася в Ліську, де учителювала, потім переїхала до Відня, побувала в славно-звісному Штрасгофі. Опісля табор в Карсфельді і Берхтесґадені, де деякий час провадила одну з кухонь, але здоров'я стало не дописувати, мусіла покинути працю. В 1950 році переїхала до Америки. Громадської роботи ніколи не покидала. Повна енерґії, рада була виконати всяку громадську працю, яка насувалася. Завжди їй здавалося, що замало для громади працює, що треба б зробити щось більше. Стала членом 171 Відділу УНСоюзу. В останньому році взялася за організацію Відділу Союзу Українок Америки в Джерзі Сиќі, і їй вдалося заснувати міцний, численний Відділ, хоч багато попередніх спроб на тому полі не вдавалося. Останньою її працею на терені громади Джерзі Сиќі було зорганізовання спільного Свяченого, що пройшло з вийнятковим успіхом. Мала Покійна Марія ще багато плянів, та невблагана і ненадійна смерть всі ті пляни перекреслила. І щойно, як вона померла, стало жаль, що її нема. Стало ясно, що це була жінка високих прикмет, що її буде громаді бракувати. Могла ще багато доброго зробити, та не довелося. Громада прощає її зі смутком, а тих кілька слів признання нехай будуть скромною нев'янучою квіткою на її свіжу могилу від тих, що з Нею зустрічалися і працювали.

Мирослава Драган

Вступайте в члени Українського Народного Союзу

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

ПАССЕЙК, Н. Дж. — Т-во ім. Т. Шевченка, Відд. 42 повідомляє своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 19-го квітня 1959 р., в год. 2-ій по пол., в УНДомі при 237 Говп Еве. На Збори просимо прийти всіх членів, бо є важливі справи до полагодження. Приведіть зі собою нових кандидатів, щоб вписати їх до УНСоюзу. — В. Марущак, секр.

БРИДЖПОРТ, Конн. — Т-во „Українська Січ", Відд. 59, повідомляє всіх своїх членів та членкинь, що Квартальні Збори відбудуться в неділю, 19-го квітня 1959 р., в УНДомі, під ч. 500 Галет вул., точно в год. 2-ій по пол. Взивається все членство прибути на час. Буде справа спільного Балю та інші справи. Далі повідомляємо, що в 65-ліття „Свободи" наложено на наш Відділ придбати 41 нового члена. Цей обов'язок накладаємо на кожного члена нашого Відділу, бо секретар сам не всилі цього виконати. Просимо членів вплачувати точно свої вкладки на початку кожного місяця, а не при кінці. — Управа.

НЮАРК, Н. Дж. — Т-во ім. „Чорноморська Січ", Відд. 14, подає до відома, що Місячні Збори відбудуться в середу, 22-го квітня 1959 р., в год. 7:30 веч., в Січовім Домі, під ч. 508 — 18th Ave. Проситься про чисельну участь у Зборах. — М. Отрок, секр.

ГАРТФОРД, Конн. — Управа Б-ва ім. св. І. Хрестителя, Відд. 277, подає до відома членів, що Квартальні Зори Відділу відбудуться в неділю, 19-го квітня 1959 р., в год. 3-ій по пол., у домівці Укр. Амер. Горож. Клюбу при 51-53 Вгітморе вул. Секретар прийматиме вкладки цього ж дня від год. 1-ої по полудні. По Зборах приймання вкладок не буде. На порядку Зборів буде: звіт Управи за перший квартал 1959 р., звіт відпоручників Відділу на 7-ий Конґрес УККА, покликання Комісії для збірки датків від членів на каледж св. Василія у Стемфорді, Конн., ухвалення датку на цю ціль від нашого Відділу, покликання Ювілейного Комітету при Відд. 277 УНС, для підготови 50-літнього ювілею Відд. 277, який припадає на квітень 1960 р., Справлення Прапору Відділу, відбуття Пікніку-Фестину Відділу в цьому ж році. Тому, що є ряд дуже важливих справ, що їх треба обговорити і вирішити, Управа Відд. взиває всіх членів взяти участь у цих Зборах. Рішення, які западуть на цих Зборах, будуть обо'язувати всіх членів Відділу. — Управа.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Подаємо до відома, що Збори Б-ва св. Йосафата, Відд. 217, відбудуться в неділю, 19-го квітня 1959 року, в церковній залі, під ч. 305 Гадсон Евеню, в год. 2-ій по пол. Пригадується, всім, що урядники збиратимуть розмети від год. 1-ої. Проситься довгуючих членів вирівняти свої залеглі вкладки. — В. Колданський, предс.; Ф. Голод, фін. секр., В. Симонів, кас.; Р. Пристай, рек. секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж. — Збори за 1-ий квартал Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 234, вібудуться в суботу, 18го квітня 1959 р., в УНДомі, в год. 7:30 веч. Буде звіт за 1-ий квартал та біжучі справи. Проситься численно прибути. — І. Іваник, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. — Т-во „Запорозька Січ", Відд. 206, повідомляє своїх членів, що перші Піврічні Збори відбудуться в неділю, 19-го квітня 1959 р., в год. 1:00 по пол., в церковній залі під ч. 74 Гаррис Еве., при українській православній церкві св. Михаїла. Проситься прибути на ці Збори. — С. Тепер, секр.

САВТПОРТ, Конн. — Т-во ім. Т. Шевченка, Відд. 84, подає до відома всім членкиням і членам, що перші Квартальні Збори відбудуться в неділю, 19-го квітня 1959 р., точно в год. 4-ій по пол., в залі УНДому під адресою 279 Кінґс Драйф. Проситься всіх прибути на час, щоб полагодити всі справи, які будуть на денному порядку. — І. Махир, предс.; М. Гудзік, кас.; П. Дудко, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Т-во „Подільська Січ", Відд. 8, повідомляє, що Збори відбудуться в неділю, 19-го квітня, при 13 Вашинґтон вул. Збірка вкладок пічнеться в год. 2-ій до 3:30 по пол. В програмі Зборів: справа 65-річного ювілею, Свято-Концерт, який відбудеться в Карнеґі Голл, 30-го травня та справа знімки, як пам'ятки нашого Відділу, яка повинна бути поміщена в Пропам'ятній Книзі. Тому просимо всіх членів прибути, привести з собою своїх рідних та Ваших приятелів. — П. Гарасим, предс.; В. Мандзій, секр.

ШИКАҐО, Ілл. — С-во Пресв. Діви Марії, Відд. 259, повідомляє, що Збори відбудуться в неділю, 19-го квітня 1959 р., в церковній залі при 4952 So. Paulina St., в год. 1:00 по пол. — П. Трусяк, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Управа 83 Відд. ім. І. Франка, повідомляє членів, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 19-го квітня 1959 р., в год. 1-ій по пол., в Укр. Горож. Клюбі при вул. Френклін. Проситься всіх членів прибути і вирівняти залеглості і вплатити вкладки на біжучий місяць. — Р. Карбівник, предс.; С. Чорномаз, кас.; С. Гавриш, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Б-во св. Василія, Відд. 339, повідомляє своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 19-го квітня 1959 р., в год. 3-ій по пол., в домі Укр. Громади — при 3322 Н. Лавренц вул. Проситься всіх членів прибути на ці Збори і вирівняти свої членські вкладки. Також подається до відома всіх членів Б-ва, що Управа Б-ва на свойому засіданні ухвалила зміну місячних сходин і так: від тепер Місячні Збори відбуватимуться кожної третьої неділі в місяці, а не як було дотепер кожної другої неділі і година не 7-ма, а 3-тя по пол. — А. Хромяк, предс.; А. Дрогомирецький, кас.; С. Лупацій, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Звичайні Місячні Збори членів Б-ва св. Юрія, Відд. 239, відбудуться в суботу, 18-го квітня 1959 р., від год. 3-ої до 5-ої по пол., в домі Укр. Амер. Горожан при 847 N. Franklin вул., із звичайним порядком нарад. — Д-р В. Галан, предс.; М. Ковальчук, секр.

ШИКАҐО, Ілл. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка Відд. 252, відбудуться в неділю, 19-го квітня 1959 р., в год. 12-ій впол., в залі при 2280 В. Кортез. Проситься членів прибути — Когут, секр.

ШИКАҐО, Ілл. — Звичайні Збори С-ва Благовіщення, Відд. 125, відбудуться в неділю, 19-го квітня 1959 р., в год. 1-ій по пол., при 845 N. Western Ave — І. Подола, секр.

ПАССЕЙК, Н. Дж. — Управа Т-ва ім. І. Франка, Відд. 97 повідомляє всіх своїх членів що Звичайні Збори відбудуться в неділю, 19-го квітня 1959 р., в год. 2-ій по пол., в парафіяльній залі при 45-47 Hope Ave Проситься всіх членів до численної участи, бо є важні справи до вирішення. — М. Мельник, рек. секр.

БЕТЛЕГЕМ, Па. — Б-во св. Димитрія, Відд. 288, повідомляє своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 19-го квітня 1959 р., в год. 11-ій рано, в церковній залі. Проситься всіх членів прибути і вирівняти свої вкладки. — А. Данилюк, предс.; В. Загвоський, кас.; Д. Мушастий, секр.

АЛЛЕНТАВН, Па. — Б-во св. Арх. Михаїла, Відд. 147, повідомляє своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 19-го квітня 1959 р., в залі укр. прав. громади. Пригадуємо довжникам прибути й вирівняти свої залеглости, та тим самим не обтяжувати працю секретаря. Приведіть зі собою кандидатів на членів УНСоюзу. — Д. Рудакевич, предс.; І. Гуцайлюк, кас.; І. Зазворський, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 342, відбудуться в неділю, 19-го квітня 1959 р., в год. 2-ій по пол., в кімн. Недільної Школи в церковнім будинку, 645 Розвелт Еве. Членів проситься явитись. Вкладки поза Зборами можна приносити до парафіяльної канцелярії в п'ятницю і суботу, лише між год. 6-ою й 7-ою веч. — Управа.

Посмертні Згадки

Фредрік ТРІСКА, член Т-ва ім. І. Франка, Відд. 93 УНСоюзу в Сентрал Фолс, Р. Ай., згинув трагічно 31-го березня 1959 р., на 32-му році життя. Покійний народився в Савт Ателборо, Масс., а до УНСоюзу вступив 1945 року. Полишив у смутку батька Степана, сестру та двох братів. Похорони відбулися 3-го квітня 1959 р. — В. Й. П.!
М. Іваницький, секр.

Стефанія КАРАЧЕВСЬКА, — довголітня членкиня 268 Відділу УНСоюзу в Франкфорді, упокоїлася в Бозі дня 23-го березня 1959 р., проживши 62 роки. Покійна залишила у великому смутку дітей та внуків. — В. Й П.!
Е. Барилка, секр.

Василь ТЕПЛИЙ, — член і довголітній предсідник Т-ва „Нова Зоря", Відд. 79 УНСоюзу в Broodalbin, N. Y., помер по довгій недузі, дня 20 березня 1959 р. в лікарні в Амстердамі. Покійний полишив у смутку двох синів, дві невістки, трьох внуків і двох правнуків. Похорон відбувся 23-го березня 1959 р., з церкви св. Василія Великого в Union Mills, при участи Родини, Кревних і Членів УНСоюзу, на цвинтар. — В. Й. П.!
П. Серединська, секр.

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ У „СВОБОДІ"

Адміністрація „СВОБОДИ" повідомляє, що йдучи на зустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного великоднього числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань. Ціни оголошень:

1 цаль через 1 шпальту	$ 2.25
1 цаль через 2 шпальти	4.25
2 цалі через 2 шпальти	8.50
3 цалі через 2 шпальти	12.75
4 цалі через 2 шпальти	17.00
5 цалів через 2 шпальти	21.00
6 цалів через 2 шпальти	25.00

Треба сподіватися, що загал нашого громадянства використає цю нагоду, щоб передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям і знайомим навіть в найдальших закутинах світу, куди навряд чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „СВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святочного числа надають таким побажанням окремої вартости і значення.

Зголошення святочних побажань, разом з грошовою оплатою, можна надсилати — найпізніше до 20-го квітня 1959 р.

ТАРЗАН, ч. 4243. Розшуки.

DISGUISED AS A LEGIONNAIRE, THE APE-MAN SUBMITTED TO MILITARY LIFE AT FORT SIBUT WHERE HE HOPED TO FIND SAM, POSING AS PIERRE BOIS.
COMMANDA
BUT BY THE SECOND DAY HIS QUARRY STILL EVADED DETECTION. CURIOUS NOW, HE APPROACHED HEADQUARTERS.
TARZAN KNOCKED ANXIOUSLY. PERHAPS HERE HE WOULD GET AN ANSWER. 'ENTREZ!' SOUNDED THE GRUFF VOICE OF CAPTAIN MAXIAN.
Distr. by United Feature Syndicate, Inc.

Перебраний за леґіонера мавполюд підкорився військовому життю у форті Сібут, де він сподівався знайти Сема, який виступав як П'єр Буа.

Але і в другому дні його розсліди не натрапили на відкриття. Жадібний пізнати правду, він зближався до головної кватири.

Тарзан стурбовано застукав. Можливо, що тут він знайде відповідь. — Увійдіть! — прозвучав хрипкий голос капітана Макеіяна.